

PROJEKTI NA ŠOLAH – UNICEFOV PROJEKT PUNČKA IZ CUNJ / Ksenija Pišljari / Osnovna šola Dobrova, Dobrova pri Ljubljani

Vsako leto se na šoli odločamo za projekte, ki naj bi otrokom popestrili življenje v šoli in jih naučili kaj novega za življenje. Ko se zanje odločimo, jih vključimo v letni delovni načrt. Za kateri projekt se odločimo, je v veliki meri odvisno od subjektivne odločitve učitelja in podpore vodstva, saj vsi skupaj gledamo na to, kaj lahko s projektom ponudimo otrokom. Seveda pa je pri odločitvi pomembno tudi, da lahko delo, ki ga projekt zahteva, vključimo v svoje redno delo in s tem še izboljšamo kakovost dela. Projekte je treba vključiti v letni delovni načrt, kar pomeni, da jih moramo spoznati že pred začetkom šolskega leta.

PROJEKT

Na Osnovni šoli Dobrova smo se v letošnjem šolskem letu odločili, da se v okviru oddelka podaljšanega bivanja vključimo v projekt Punčka iz cunj, ki ga Unicef organizira že vrsto let kot pomoč državam v razvoju. S pomočjo tega projekta v državah v razvoju cepijo otroke proti šestim nalezljivim boleznim. Odločili smo se, da v projektu sodelujemo po principu punčke z dnevnikom, kar pomeni, da se dnevnik skupaj s punčko seli od otroka do otroka v posameznem razredu, vanj pa otroci vpisujejo dogodivščine, ki so se zgodile na punčkinem potovanju od učenca do učenca. Ko je punčka obiskala vse učence v razredu, smo jo ponudili v posvojitev. Punčko so lahko posvojili za 20 evrov. Takšna je namreč cena cepiva za enega otroka iz držav v razvoju. Skupen znesek je šola nakazala na Unicef. Dobili smo tudi potrdilo, tako da smo se prepričali, da bo denar šel za pravi namen.

V času, ko smo punčke izdelovali, smo se veliko pogovarjali o otrocih po svetu. Primerjali smo pravice in dolžnosti in se dotaknili tudi *Konvencije o otrokovih pravicah*. Prav tako smo obravnavali obnašanje odraslih, ki otrokove pravice bodisi upoštevajo ali pa tudi ne.

Pa tudi o tem smo se pogovarjali, ali je nekaj pravica ali dolžnost (npr. do šolanja, zdravstvene oskrbe...). Pogovarjali smo se o razmerah, v katerih živimo mi in v katerih živijo nekateri ljudje po svetu. Nekaj so otroci vedeli že sami, veliko pa so spoznali na novo. Prednost tega, da smo projekt izvajali v okviru podaljšanega bivanja, je bila, da smo si za neformalne pogovore o življenju otrok lahko vzeli več časa.

NAČRT

Punčke smo naredili v šoli v oddelku podaljšanega bivanja. Od Unicefa smo dobili šiviljski kroj za izdelavo punčke, treba pa se je bilo držati navodil glede punčkinega videza. Tudi navodila za izdelavo smo dobili od Unicefa. Šivali smo v šoli, nekaj na šivalni stroj, nekaj na roke. Tudi lase smo naredili ročno iz volne. Blago, volno in drug material, ki smo ga potrebovali, smo našli sami iz ostankov, tako da lahko rečem, da smo bili uspešni tudi pri recikliranju.

NAVODILA ZA IZDELAVO

Za punčkino telo potrebujemo kakršnokoli enobarvno tkanino, ki se približno ujema z barvo različnih polti otrok po svetu. Mi smo izdelali tri belopolte in tri temnopolte punčke. Za polnilo se lahko uporabi karkoli: vata, fino mleti filc, koščki odpadnega blaga ali volne, preja, polnilo za odeje... Lasje so prav tako lahko iz kateregakoli materiala, volne, rafije ali pa se odločimo, da bo imela punčka glavo pokrito s kapico. Obleka je narejena iz različnega blaga, ki je lahko barvasto, potiskano z različnimi vzorci, okrašeno s čipko ali čimer koli drugim, kar naredi punčko lepo in posebno. Obraz se prilagodi videzu, nariše pa se s pisali ali barvami za blago.

IZDELAVA

Učenci so sami obrezovali blago, šivali oblačila, naredili obraze in lase iz volne. Delali so učenci obeh tretjih razredov, torej v oddelku, v katerem

delam sama, vsak razred si je izbral svojo punčko, preostale tri pa smo ponudili prvim in drugim razredom. Pri tem so se neizmerno zabavali in želja po pomoči pri izdelavi je bila velika. Nekaj otrok je prišlo pomagat tudi iz četrtega in petega razreda, saj so v izrezovanju krojev bolj vešč. Vsi so na projekt gledali z zelo visoko stopnjo empatije. Občutek, da bodo s tem nekemu pomagali, je bil neprecenljiv. Naredili smo torej šest punčk, za vsak razred po eno od 1. do 3. razreda. Vsak razred je za svojo punčko izbral ime in državo, od koder prihaja. Lahko so si izbrali katerokoli ime in katerokoli državo na svetu. Zanimivo je, da so si vsi izbrali države iz razvitega sveta. V osebno izkaznico in dnevnik smo to tudi napisali in razložili namen projekta, da so si o razlogih in motivih projekta lahko tudi starši prebrali nekaj.

DNEVNIK

Potem ko so bile punčke razdeljene in so dobile svojo identiteto, so se selile od otroka do otroka in vsak dan doživele kaj novega in zanimivega. Učenci so bili navdušeni nad tem in nemalokrat so se prav »grebli«, kdo bo naslednji, ki jo bo vzel. Najbolj je bilo zaželeno, da jo vzamejo čez vikend, saj je tako lahko doživela še kaj zanimivejšega. Ni bila redkost, ko je prišla v šolo z novo torbico, copatki ali pa celo dodatnim oblačilom. Vsak dan smo tudi skupaj prebrali zgodbo, tako da smo vsi spoznali njene zanimive dogodivščine. Ko je z učencem odšla domov, je bila z njim ves čas in tudi spala je z njim. Resnično so jo vzeli za svojo. Z njimi je jedla, pila, si zaželela svoje večerje, ob večerih imela svojo odejo pri spanju in bila kraljica tistega dne v družini. Odhajala je na družinske izlete, brali so ji pravljice in celo gledala je televizijo. Vsakokrat so zraven v zvezek narisali kakšno sliko, celo fotografirali so jo in prilepili fotografijo. Otroci so gotovo poskrbeli, da ji ni bilo dolgčas.

NAVODILA ZA IZDELAVO PUNČKE IZ CUNJ

1. Izrišite obliko telesa punčke okoli črte na dvojno pripognjenem blagu. Punčka naj bo visoka največ 50 cm in ne manj kot 40 cm.
2. Izražite sprednji in zadnji del telesa. Pustite proste robove za šive.
3. Ob strani pustite odprtino (A-B), skozi katero boste po šivenju obrnili telo in vstavili polnilo.
4. Lahko zašijete na roko ali s šivalnim strojem.

5. Obrnite telo. Vstavite polnilo, posebno utrdite vrat in zaprite odprtino s skritimi šivi.
6. Šivajte v bližini pregibov rok in nog, zato da bodo gibljivi.
7. Sedaj lahko punčko oblečete. Modele in barve lahko izberete po želji. Domišljija ne pozna omejitev.
8. Punčko lahko obujete v volnene copatke ali takšne iz blaga.
9. Za lase uporabite volno in jo anatomsarno razporedite po glavi. Prsišjete, lahko naredite čop ali krtice.
10. Zadnje a pomembno dejanje je obraz. Narišite oči, nos in usta (glejte primer).

KAJ POTREBUJETE?

Za izdelavo telesa:

- bombažno tkanino v eni barvi (bela, roza, rjava, tako kot je tudi različna polt otrok po svetu)
- polnilo, vata

Za izdelavo obleke:

- barvasto blago
- čipke, vezenine, trakovi

Za izdelavo las:

- barvasto volno,
- ratljo

Za izdelavo obraza:

- različna pisana pisala ali barve za blago (prilagojena materialu)

Pomembna opozorila:

Izogibajte se uporabi gumbov, spink in dodatkov, ki jih lahko pogoltnejo otroci. Prepovedana je uporaba lepil in strupenih barvil.

Temnopolta deklica Hana iz Nemčije.

Belopolta deklica Ana iz Italije.

Ko je obiskala vse družine, smo jo ponudili v posvojitve, kar je pisalo tudi na uvodni strani dnevnika. Kandidatov je bilo povsod več kot eden, punčka pa samo ena, zato smo se odločili, da bomo izžrebali tistega, ki jo bo dejansko posvojil. Tako jo je izžrebani lahko odnesel domov, kjer ga bo spominjala na njegovo solidarnost in pomoč. S plačilom 20 evrov, kolikor je dal otrok za posvojitve, pa je omogočil cepljenje enega otroka iz držav v razvoju.

Naj dodam še metode dela in cilje, ki smo jih želeli s tem projektom doseči.

METODE DELA

- frontalna (razlaga projekta)
- skupinska (pogovor o namenu projekta, izdelava punčk, branje iz dnevnika in pogovor)

CILJI

- pomoč otrokom iz držav v razvoju (s posvojitvijo)
- razvijanje solidarnosti (do soljudi)

- razvijanje sprejemanja drugačnosti (vsaka je bila drugačna, 3 belopolte in 3 temnopolte)
- razvijanje čuta za pomoč ljudem v stiski (s posvojitvijo)
- spoznavanje drugačnih kultur in ljudi (z imenom in državo, od koder prihaja)
- urjenje v ročnih spretnostih (pri izdelavi)
- razvijanje čuta za recikliranje (material za punčke)
- spoznavanje pravic in dolžnosti otrok v razvitih in nerazvitih državah
- spoznavanje Konvencije o otrokovih pravicah
- primerjava pravic in dolžnosti v razvitih in nerazvitih svetih.

REZULTAT

Po zaslugi teh punčk je bilo zbranih sredstev za cepivo za šest otrok in veselimo, da smo jim pomagali. Veliko smo se o tem pogovarjali in otroci so si želeli pomagati. Govorili smo o

pomoči sočloveku in o tem, kakšne so življenjske razmere otrok po svetu. Primerjali smo možnosti, pravice in dolžnosti med razvitimi državami in med državami v razvoju. Dotaknili smo se tudi različnih možnosti, ki jih imajo otroci v Sloveniji, in omenili, da se pogosto zgodi, da tudi tu nekateri potrebujejo pomoč in našo solidarnost. Omenili smo možnosti, kako pomagati ljudem v naši državi in kaj lahko naredimo sami ali v družini. Naučili so se, katere organizacije pomagajo ljudem v stiski, in razložili, kako nudijo pomoč. V času projekta smo zbirali tudi za slovenske družine, in sicer najprej kape, šale in rokavice za ZPMS in hrano z daljšim rokom uporabe za Anino zvezdico.

ZAKLJUČEK

V prvi polovici letošnjega šolskega leta so naši učenci dodobra spoznali načine pomoči in projekte smo zaključili v upanju, da so poglobili občutek za sočloveka, povečali solidarnost in

Temnopolta deklica Lara iz Avstralije.

postali občutljivi za dogajanja doma in po svetu. Zavedajo se, da je sicer za svojo trenutno srečo človek v veliki meri odgovoren sam, pa je kljub temu velikega pomena, kje, kdaj in v kakšni družini se rodiš. Če imaš okoli sebe dobre ljudi, ti je pogosto zato v življenju lažje, kot bi bilo sicer. Naučili so se tudi, kako lahko z majhnimi dejanji narediš marsikaj

in z majhnim odrekanjem pomagaš. Zvedeli so tudi, da ni potrebno, da si bogat, da lahko drugim nudiš pomoč. Opazila sem tudi, da tisti otroci, ki so sami stisko že doživeli, še posebej radi pomagajo. Bolj so bili pripravljene sodelovati in pri pogovorih je bilo očitno, da jih zelo zanima vse, še posebej, če se pomoč nanaša na ogrožene otroke.

Zato lahko z gotovostjo trdim, da jim je projekt prinesel veliko dobrega in da se ga bomo prav zaradi tega tudi v prihodnje lotili. Mislim, da smo s tem, ko smo pomagali šestim otrokom v državah tretjega sveta, pomagali tudi vsem našim šestim oddelkom od prvega do tretjega razreda do boljšega odnosa do pomoči in solidarnosti. Tudi zato upam, da bodo zrasli v še boljše ljudi.